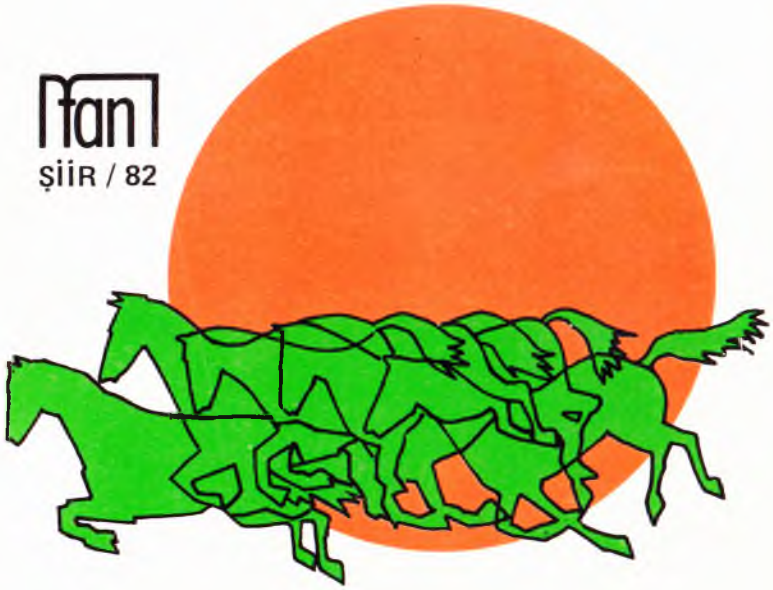
TAN UZUN ATLAR DENİZİ İLE SIRTIMIZDA KIZGIN GÜNEŞ ALİ PÜSKÜLLÜOĞLU

Ali
Püsküllüoğlu

Uzun Atlar Denizi İle Sırtımızda Kızgın Güneş

Tan
ŞİİR / 82

Ali
Püsküllüoğlu

Uzun Atlar Denizi İle Sırtımızda Kızgın Güneş

fan
ŞİİR/1982

UZUN ATLAR DENİZİ

(1958 - 1962)

Birinci Baskı : 1962
İkinci Baskı 1982

1

EY KORKUDA YÜCE ECE

Seni ben öldürdüm
seni bir mezara koydum bâbil'de;
sana çiçekler getirdim kırmızı,
mezarını bir güzel süsledim;
belki de bir daha öyle yapamam
tutup diz çöktüm önünde
seni sevdim seni öldürdüm seni

ama sen güzeldin niye öldün?

O BEYAZ BİR GÜL AĞACIDIR ŞİMDİ

Yeni bir aydı, öteden bir sabahtı, bir karanlık
ağzına kocaman bir kırılmışlığı alır yola çıkardı
bir su başına, —aç kurtlara ya da—;
yani o beyaz bir gül ağacıdır şimdi, çok eski,
bir kartal —iri gagalı— gelir gelir konardı;
bir boru öterdi, bir kurşun sesi, o yeni bir aydı
kirli yüzü, bir şarkıydı havada hem ay kadar
o tanrınındı —gökte— kocaman ak bulutlardı,

yani o beyaz bir gül ağacıdır şimdi, çok eski.

Bir doğumgünü şöleniydi unutulmuş ölülerin elleri,
çarpıktı, huuu bir köleliği sürdürürdü onlar;
çiy bir yalnızlıktı, —o korkuyu çok yaşamıştık,
gece biter gece başlardı huuu hayın bir devdi o
bir bırakılmışlık kadar hem —çok eski— başa vuran
[şarap kadar,
karaya bulanmış, çirkin taylara benzerdi,
atılmış eski giysilere, çürük ahşap evlerin odalarına;
durup durup huuu durup durup kocaman bir yalnızlık,

yani o beyaz bir gül ağacıdır şimdi, çok eski.

BİR ESKİ KORSAN O SULARDA

Gemiler yakacak çağda değilim korsan olsam da bakma sen,
kapımdan geçer büyük sulardaki yalnızlık
sakalım uzar, saçlarım birbirine karışır, kocaman bir
insanım ama nasıl dayanırım tam üç tane
acıkmıştır solucan yer sürünür ellerime
ve sürünür çilli yüzü ve sürünür ıslak burnu ve ağzı.

Bu züleyha benim hayvanımdır, onu karaip denizinden al-
dım da geldim; orada, o ıssız adada büyüyen :
yemler vardı avucumda, koca yunus balıkları ve serçeler
ki evrenim işte benim - bir züleyha bir yağmur bir yelken.

Çilli kadın resimleri ile ölmeden güzel - hele yaşamaya
senden çok bağlı o yavru köpekler anasız kalmış akşam;
aldım koynumda yatırdım tam üç tane üç çilli,
birine dedim züleyha, birine dedim yelken, birine yağmur,
durup durup ellerimi yalar durup durup içimi ısıtır
ve sürünür çilli yüzü ve sürünür ıslak burnu ve ağzı.

KRAL

Ben o kraldım ki buyurmaya alışık ağzımla öperdim kadınları,
sarayımda neye değsen yumuşaktı, kokuluydu kadınca,
soframda şaraplar vardı, her biri ayrı ülkeden,
ve kadınlar en çok düşündüğünüz gibiydi en çok sarıydı saçları
omuzlarından inerdi bellerine sarkardı göğüslerinden.

Gün battı mı borular çaldırırdım; herkes evine girerdi,
yüz kapılı kentim kahkaha dolardı —herkes sevişirdi çünkü—
ve herkes içerdi şarap dolu toprak testilerden :
akşam oldu mu işte böyle akşam olmalıydı

ve istedin mi senin olmalıydı istediğin yoksa kral olmak ne?

GECEYE VARIP SÖYLEMELİ

İlkçağlardan, o kanlı savaşlar, yiğit orman insanları
ve çenesi güçlü sarışın hayvanlardan, geceye varıp söylemeli.

(elimi hayvanların memelerine değdirip
süt sağar ve onları avlulara sürerim dinlensinler diye;
sabahları çimenler nasıl alımlı olursa öyle
bir kadınım olsun isterim)

Bağbozumunda üzümlerimi sepetlere doldurup
şehre inerken o gördüğüm gülüşlere varıp söylemeli.

(ormanı dolduran seslere ve çanlara
şehrin kulelerine doğru söylemeli bunu: soğudu ha-
[valar
ben artık yaşlandım, şeker kamışlarını ve daha çok
ketenhelvaları seviyorum)

SONRA DA SABAH OLUYOR SOLUK MAVİ BİR GÖKLE

Uzun kızlar iplere biniyor, çalgıcılar korkak bir havada.
Sığırları büyük bataklıklara kovuyorlar, nerede o eski
yıllanmış içkilerin sarhoş ettiği adamlar? Nerede daha
(kim güzelse altın elmalar onun kim çirkinse kim çirkinse)
daha büyük, daha kocaman av köpeklerinin dalıp gittiği orman.

Sağrıları dolgun, bindiğimiz atlar çayırlıkta,
bir de, karanfil aklığındaki çoğu kişilerin yazgılarını bağladığı
solmuş bir gecede evlerde sallanan beşikteyken daha
(olmamışken sabah yabanıl hayvanların sesiyle av zamanı)
daha büyük, daha kocaman köpeklerin dalıp gittiği orman.

Sanadır, aşk sularında o uzun kızlar bir anneliğe giderken,
hep koparılan, solan, ucuca büyüyen, ensiz - çürük tahtalardan.
Yüksünmeden yalımlı ateşler yakan, bir de, kalkıp gerinen
(büyük, yayvan tepsilerde yemeklerimizi ve sabahı getiren)
daha büyük, daha kocaman av köpekleri çıksın ormandan.

Sonra da sabah olsun açık mavi bir gökle.

KARANFİLSİZLİKTEN

Sevgili yalnızlık. Sevgili, kocaman bir hüznün üstünde,
ayakbilekleri incecik, yorgunluğu büyük korkulu,
o bir sessizliğe gider, susarız biz de, —ama söyleriz—,
ama öteden —çok öteden— sardunyaların oralardan
akşama bir şeyler olur;
bir şeyler avuçlarında sıcaklıkla
bir şeyler sevgili yalnızlıktan.

Bizi yanıltan da bu —çok yanıltan— hem iyi ki yanıltan,
üstümüze geceyi bir örtüce çekip yattığımız sanki,
—bir bardağı kırdığımız— incecik bir gölgeyi çizdiğimiz,
uzak yollardan bize gelen ve hüzünler getiren sonra,
annemiz mi hatırlayan bizi?

Nasıl şey? Şeylerden: korkulardan, yalnızlıktan, karanfil-
[sizlikten
o bahçeler ki çiyli hâlâ uzak görüntüleri durur şimdi,
—o seviler ölü— biz bir unutulmuşluğu yenidenleriz
büyük yapılarda —girerken merhaba denen—, değişik
[eviçlerinde,
bir çocuk, dişleri gülerken;
bir şeylerden şeylerden
sevgili yalnızlığımız büyür böyle.

(Bize bir günahı bırakıp gitsinler ve sonra gelsinler, kırkıncı gün gelsinler; ve günahı —biz onu çok severiz— ve sabahsızlıktan bunaldığımız bir sabah, alsınlar geri, bıkmış oluruz çünkü; ve çünkü günah, sevilenlerden bıkıldığı kadar.)

2

ANI

Uzun kuyruklarıydı sincapların
bir sabah gün ışığıyla uyanan
dişlerinde cevizler, gölgeli kayaların içinde
tam o mevsim armutlarla kirazlarla
çocuk günlerime hazır.

beni alsa soğuk çeşmelerin içindeki ak taşlar,
ellerimi değdirsem binlerce çiçeklenirsin
yoğrulmuş çiğdem günlerine benzer bir şey bu
sevgili parmaklarıma
ve evimizin karşısındaki taşlara yazılı.

UZUN BOYUNLU KUĞULAR

Uzak göllerde. Oraya atlarımız gidemez,
annem çağırır beni ben gidemem;
sokağımızın çocuklarını toplayıp taş atarız
iyice bir yorgunluğa,

yabanıl yılanları soygunculuğa kışkırtırız.

Uzak göllerde. Ki gitmek istesek tabanlarımızda
demir, eskimez çarıklar olmalı,
kavalını alıp gelmeli amcam
akşamın eskimiş kıyısına.

AKŞAMIN SULARI SERÇELİ

Çocuğu akşama benzetmeli
akşamı güneşe
güneşi soğuk serçelere
ve yakalamalı güneşi
iyice tutmalı bağlamalı bir yerlere
salkımsöğütlere örneğin.

Ağzımı dayadığım yerlerde
ezik bir su çıkmalı fincanlardan
iyice korkutmalı serçeleri ürküten ay'ı
bulutun serçeleri buluttan
elleri ıslanmasın diye
sıcağı üşütmeli.

Ölmeye çocuk olmalı iyisi
ağlasın diye serçeler
serçe olmalı sevilmiye
yaşamaya dersen solgun çiçekler.
Benim yağmurlarım çalgılı dünya,
çocuğun serçeleri aya benzer
ayın gözleri çocuğa.

DAYIMA BENZER ADAM

Kolları bağlı onun, gerçek dostları da uzakta
şimdi kral olacak ya da öldürecekler ya da işte öyle
bir şeyler olacak, çabuğa getirecekler, canını acıtacaklar;
sarışın başını bana verseler anneme götürsem,
hem giysilerini de Satı amca'ya.

Kral olmaya aday görüntüsü düşerse suya
birden olacak bu hem bir şeye de benzemeyecek :
çalgıcılar yok çünkü bir de çıralar yanmadı daha,
sonra da kollarını çözmediler adamın, bu çok önemli
kollarını çözmediler adamın.

Kralın kolları çözük olmalı saçlarını da
iyi taramalılar, davulu ağaca asmalılar hem
ateşi de harlı yakmalılar; (oyunu iyice öğrenin
siz de oynarsınız belki, belki de kral
olursunuz da asarlar sizi.)

BABA

yalnızlığımdır hep bıçakların kestiği
akşam çayında galetalarla yenen
koyu atlar götürür terkisinde
ne kadar kaçkın varsa evden
uykumdur sokaklarda sürünür
ya da düşer bir kadının elinden

yorgunluğumdur daha çok aşk
gelip gider o şehrin gemilerinden
esmerdir akşamlarda babam
çok esmer güler resimlerden
o kadar yakın bilmediğim
ölüme çok uzak günlerinden

ellerimdir dalgınlığımda hep
hep bardaklarda, sular dururken
sürahilerde— akşam vakitleri
akşam çayına gelmiyen
bir baba, aydınlıksız odalarda
çok esmer güler resimlerinden

3

AMA PİS ÇAMURLU SULAR KOCA IRMAKTA

Önce bulup bulup yitirmeyi sonra kadınların yalanlarını
[öğrendim,
hiç yüzü kızarmadı onların hiç çekinmezlerdi hiç
[umursamazlardı,
bir bir biterdi kanyak bardakları bir bir sigaralar kutularda
ve uzatırdı eller ateşi.

Birini tanırdım beyrut'tan konuşurdu, dansederdi barlarda,
her gün saçları başka olurdu, her gün sarhoş ve alımlı;
otururdu alçak taburelerde, —parmakları bakımlı ve uzun—
beyrut'un zeytune'si, cadillaclar, petrol zenginleri vb.

Işıklar yanar sönerdi daracık caddelerde buluşurdu insanlar,
başka yerlerdi, kaçmaktı, serüvendi, yaşanandı evren;
büyük ve döşenmiş apartmanlar, —anahtar çokluğu, kapıcılar—
ama pis çamurlu sular koca ırmakta akar ya

ama pis çamurlu sular koca ırmakta akar ya
deniz ne der? Deniz benim yüreğim kadar geniş ve unutkan.

KARA

Gecenin bu acayip aristokratlığı ne aptalca
sanki bir kuzgun bağdaş kurmuş
hora tepiyor sanki göklerin sessizliği.
Elimi en yakın unuttuğum günlerde
çiçeklerin karardığı günlerde
ve dağ başlarındaki karların savrulduğu.

SANI

Gece benim ülkemdir sarışın kadınları olan,
genelevleri büyük, çirkin dumanları çıkan göğe,
en çok günaha benzer acı bir yeşil öyle
ve saçlarını kesip kalçalarını daraltan
renkli bardaklar gibi kahkahanın kırdığı
sarışın kadınları olan arsız ve sokulgan

ne zaman görsem kan ve ölüm gibi aklımda

Kalır düşmanlığımla birlikte kesik bilekleri,
şamdanlara benziyen kocaman kollu bir adam
korkuya benzer bir sevgi —şiire benzer bir bıçak—
en çok da karanlığa doğru yağmurdan,
en çok da gececambazının tellerinde
hep ülkemdir o hep bilir uyusam

ne zaman uyansam kan ve ölüm gibi aklımda

O MEYHANELER YALNIZLIK

Bu tuhaf tuhaf yağması yağmurların günübirlik günortası
[geceleyin
adama doğurgan sürülü avşar çadırları gibi kapanık
kuyruğunu sallayan kurt köpeğine benzer ışıkları bu şehrin
ve bacımın ikiz doğurduğu geceler örneği o meyhaneler yalnızlık.

Koşumlu atlara benzer güzel öyle kızlar ki dokunsan hüzün
el el kiliselere gitmeleri gibi o büyük caddeden içeri,
bir kuşum var konar mı pencerelere akşamsa sabahsa gün
ya da geceyse - o meyhaneler yalnızlıktan da ileri.

Çağrılsa gelir milyon insandaki ortak yönü ve çirkinliğiyle
sokaklara açılır kapılar ve kadınlar bekler akşamları,
sıcak mı terli mi kokar mı o bahçelerde yine aynı mevsimde
ki örtüleri çekilmiş, az aydınlatılmış kadınlı odaları.

O meyhaneler ki yalnızlık ve şarap bardakları.

KEDİ

Daha mı istemem çocukları koca gökyüzünü suları
esmer kediler gibi akşamlar sürünür yalnızlığıma,
—en önemsiz dalgınlığım benim— kediler vurur pencereye,
pencerenin camları vurur gökyüzüne
göyüzünün camları dökülür şangur şungur

bir kedi çıkar orta yere daha mı
ezik ve mayhoş saksılarda üşürken iyice,
ya karanfile benzer benim en sevdiğim çiçek
ya da züleyha'nın ellerine
ya da işte öyle ne bileyim
hani şu esmer içki uzak meyhanelerde

daha mı olsun artık? tövbe tövbe
ben günahları severim daha çok gecelerde
—ama hiç vaktim olmadı—
sabaha kadar bir kadınla yatmak nedir ne bileyim?
oturdum —işte o kadar— pastanelerde.

İşin fiyakasındayım bütün kedileri çağırırım eve,
gelirse bir de züleyha gelir akşamlarda.
—ya pencereleri kapar ya kedileri sever
ya da işte öyle ne bileyim
bezik oynayıp çene çalarız.

ÜLKE

Eksik bir yaşama bu, —bir yanı çökük hem—
gece yarıları, pis, daracık sokaklar, sigara dumanlı inler;
evet, herşey, ellerim bile; içki bardakları, kahkahalar,
bir gözü bende bir sarışın, cam çiziği bir keder

Çünkü bu, en eski; bir ülke hem, en eski;
eskimek, odalarda. —çünkü bıkmak sevilenlerden,
bir çağı çünkülemek —en eski— bir acıyla
bir kaçmayı, bir çirkinliği, bir yıkıntıyı

bir silahı kuşanmak o ülkede.

4

BİR CEZAYİR AFRİKALARDA

eriyen biten şey ne
çoban köpeğinin gözlerinde
hele o çin denizlerinde
yosunlara da benzemez şey ne

camın arkasında duran güneş
cezayir'in sıcak göklerinde
seni tutup assalar ya boşluğa
ne akşam ne sabah ne
yani o bilinmez şey ne

duruyorsa işte iç içe çizgilerle
o resim değil belki şey
ellerin vakti geldi mi solar çiçeklerle
ama o güzel şey
o gerçeğe özenmez şey ne

5

KARA GECENİN KONUĞU BAŞKA KARA

Açar kapılarını o dağılır bir sise
üşütür yıldızlarıyla gökyüzünü
gelir kara ellerini sürer, yumuşak tüylere
dağ başlarına doğru, koşar
atları çatlar altında rüzgârın

ormana vardı mı durur yeşilliğe
yoğundur suları karanlığın
—sürer atını, ah şeytan, sever beni alır terkisine—
işte o zaman içimde kocaman bir dev
yalnızlığı uğuldar

uykulara varır kara gece
sesimi alır benden
üşürüm, eski yağmurluğum
ince ellerimi saklarım, uykularına varmasın diye
içimde kalır atları

ZAMAN İÇİNDE ATLAR

Ben o zamanlar denizin köpüklerindeydim,
ağacın yapraklarındaydım;
beni anam bir beşikte sallayıp
—çocuğum, dedi

Bu yüzden üşüdüm yalnızlıkla,
kadın kokularını ve yumuşak şeyleri
hep bu yüzden sevdim
gün batarken yalım olmuş akşam rengini.

Kapılarda doru atlar kişnerken
emzikli tayları ve bağbozumlarını düşündüm,
serin ve gerçek yüzüyle korkuyu
o ayrılınmaz alacakaranlıkta tanıdım.

Düşlerimi örgüleyen o bilinmez yerler
sesten ve susmalardan beni çağırıyor
dizginlenmez bir attır zaman avucumda
duruyor

UZUN ATLAR DENİZİ

o zaman çarşılarımızı suladık
atları seyre gittik ikindilerde
çok sıcaktı terden bunalıyorduk
küçük tayın ağzı süt kokuyordu
çünkü sevdiğimizi söylemiştik

hiç böyle at görmemiştik
üstüne adam binemiyordu kahkahkah
çarşı esnafı soytarı olmuştu
—derken bütün atlar yatakta—
belediye başkanı sarhoştu

çok gülen ağızlar hep atlara
unutmuştuk kocaman ellerimizi
ne denli sıcaktı öyle o gün
ne de çok istemiştik denizi
—durmadan atlar çıktı karşımıza—

hiçbirinde yüzemiyorduk
kalkıp çarşıya indik gene
— bu ne biçim at, dedik, kahkahkah
kaldırımlara doldurduk sandalye
suladık çarşılarımızı oturduk

ATKESTANELERİ BİLMEDİĞİM BİR AĞAÇ

Şimdi söyle, iste bu çiçek senin olsun
elbette bahardır sıcacık baksana toprak,
baksana çimen o bildiğimiz yerde durur;
nisansa yağmurlardan saçların ıslak
akşamlar bile haşimsiz bulutlar bile

sensiz daha solgun atkestaneleri.

Atkestaneleri bilmediğim bir ağaç
o resimde o bahar mı şimdi nerde
şimdi daha çiçekli olsun isterdim,
şöyle daha güzel şen bahçelerde
o boş bir gökyüzü yitik biçimler

avucumun içine girip kaybolsun isterdim.

6

ALBATROS

Albatros, sana bu şarkıyı o kıyılardan getirdim hani öldüğün
çiğdemlerin dünyamıza sökün ettiği o korkusuz baharda.
Hani o gökyüzlerinin korkunç güzelliğiyle şarkılar söylediğimiz
koşup koşup da bir türlü ulaşamadığımız o dünya.

Ağladığımız ya da küfrettiğimiz ya da şişmanladığımız
hani o güvercinlere o çaylaklara o bahçe dolusu karanfillere,
hiçbir zaman bizim olmayacak taylar için sevindiğimiz,
denizin ortasında bitirdiğimiz o kavgalı günlerde.

Albatros, seni andıkça koşu atları gibi ürkeğim öyle
hani o akşamları düşünüyorum o hiç bitmeyecek geceleri,
o aptallığımızı o sarışın kızları o gelmeyecek
hani ansızın bir köşebaşında raslantılar gibi.

Albatros, seni biliyorum, ölüm akşamlarının yalnızlığısın
koltuğuna alıp bohçasını kaçan kızların sevgililerine benzer;
hani o buz tutmuş denizlerin o buzullar çağının o anlatımsız
sevgiye de yakın kine de yaşama da yakın ölüme de derler

işte o günlerin, işte o kimsesizliklerin, işte o yenilgilerin
aç bir saldırganlıkla gece kapılarını zorlayan;
hani al parmaklı, hep düşlerimizde gördüğümüz ama
[bilmediğimiz
ama küçücük avuçlarıyla bizi atlar gibi sulayan.

Albatros, bize güneşi sattılar oysa bizim güneşimiz vardı, eskiden
hani o, daha çok, mevsimlerde soyunan yılanlar gibi olmalıydık;
isteklerimiz yendi bizi, karaya vurduk/zonkluyor başımız,
bizden en son bir atılımdır akşamları inen karanlık.

Savaşan ellerimiz bizim, pişmanlıklara karşı ve kinlere
kararmakta derilerimiz her gördüğümüz gün en güzel şeyi.
Hani çirkinliğimizi söylesek ya koyu bir sıkılganlıkla;
ama ezilmiş ellerimizi kime göstersek şimdi.

Albatros, kime göstersek şimdi yaralarımızı, korkunç ve irinli
yumuk gözlerle al kısraklara doğru koşan atlarımız gemsiz.
Hani gecenin hangi saati bilinmez/kapılarımız vurulur ya,
bir ürperişle, kısık aydınlıkta dururken tenha evimiz.

ey bir ürperişiyle gönlümüzü çelen, bizi yalnızlığına
[götüren
sana bu şiiri denizin köpüklerinden alıp getirdim,
o kadar kötü de değil sevgiye ve yalnızlığa sığınışım
albatros, ölüm kuşum/kutsal çirkinliğim benim.

SIRTIMIZDA KIZGIN GÜNEŞ

(1962 - 1965)

Birinci Baskı : 1965
İkinci Baskı 1982

ÇÖL

Bir ıssızlık boyu giderken uzaklara
ölü bir günün akşamına ağlarlar
biraz da gecikirler oyalanırlar hem
oysa umutsuzluğu asmışlardır duvara
(bir yağlıboya resim gibi seyredilen)
ya da içilip bitirilen bir bardakta

her zaman bir unutmaktır yalnızca
neyi söyler? kimse bilmez onları
yanıbaşında eski dalgınlıkların
bir korkunun en gâvur anında
(ya da kalabalık sokaklardan geçerken)
şeytansı bir gülüşle karşımda

hadi unutalım bari aşkları şarkılarda
onların hem bir türlü hatırlamadığı
bir çöl sıcak ve ince kumlu
bir buzul bölgedir bırakılmışlıklarda
(ki en çok da bir yanılmadır ölen)
geçmişten geleceğe bir başına

KENT

Azgın sulardayım/en çok da kaygan.
Büyük gemileri gözlerim : geçer uzaklardan, bensiz.
Bırakılmışın biri aptalın biri çirkinin biriyim;
o uzandığım sularda, o yattığım kumsalda
boyuna bir şeyler çizerim.
Boyuna./ben artık gideceği yeri bilmeyen
ama kaya kovuklarına sığınan o dağ sincapları gibiyim.

Sular basar çizdiklerimi;
oysa geleceğe taşımak isterim onları ve ötekileri,
sular basar./ dinsel bir sevgiyle uzandığım yeri,
o kocaman kenti, o hem güzel hem çirkin
oyulmuş, boş, ya da irinli gözleriyle insanlarımı
sular basar/kudurmuş ve azgın,
sular basar ve örter iyice.

ve ben yeniden yeniden yeniden çizerim
direnirim bu kenti kurmakta.

ÖLÜMÜ

Öldüren her şeyi ince bir yalnızlıktan
(o eski akşamlarda)
orda tek kişilik ölüm yaşarken,
(farkına varmadan, usulca)
kalkıp dağ başlarına gidenler olur;
çünkü onlar çook, çok eskiden
beri atlarını nallayıp hazırlanmıştır.
(kocaman izlerle büyük kervanlar)
sularda gibidir yansıyan, uzanan,
(çünkü yorulur atlar)
öldürür onları yılgınlıktan,
göç ederler, çoğaltıp çocuklarını,
akşamın bir anlaşılmaz vakti.

AY YILI

Aydır, elleri büyümüş yalnızlıktan.
Akşamları ve güneşin doğmasına yakın
açınca pencereleri, karşıda.

Gece: üçüncü kişinin gözü. Ve kara yelleri kırçılda.
Bir büyük bırakılmışlığın
her şeyi/Gibi çöker karanlık.

Eskiden öyleymiş, anneler bilmez.
Bütün yorgunlar bilir
ki sigaraların ve dumanların ve tütsülerin şarabında.

Bir dalgınlığı alıp giyer üstüne
büyük bir palto gibi. Bir bardağı tutar aydınlığa
ama görmeden ve usanmış.

Dağın eteklerini özler, kadın mı?
ey balıkçıl sulardaki! ey yosun yeşil!
kıraç toprakta yabanıl sürüngenler!

YORNUKSUZ CUMA

Bu öyküdür: hani sarp kayalarda. Hani yağmurdan sonra ıslak toprakta. Eli mavzerli adamın kurşunladığı.

Ve kancıkça. Dağlarda ateş yakıp, gündüzlerden korkarak. Geceye geceye yürüyerek. Eli mavzerli adamın.

Bir zamanlardı: göğüsleri iri kıllı adamlar. Susmalar. Derine çekerdi her şeyi koca bataklık.

Dedem demişti ki, —evet, ak sakallı dedem; bir cuma gecesi yavuzdur kır atlar, dağlar da karanlık.

Ah dedem benim! yornuksuz bir ihtiyar, her cuma gecesi başucumda benim; gene gelir cuma oldu mu.

Eli mavzerli adamın, kurşunladığı. İki güvercin, iki ak ve tatlı. Neden sonra uykulardan çıkıp çıkıp.

Şimdi hepsi yitik: ölüme doğru ve yaklaşan geceye.

BİR ÖLÜM BİR YERLERDEN

Ve o zaman yavaştan tutup ellerimizi kaldırmıştık...
evet, korkmuştuk, ama suçsuzduk,
bir sanıydı bizim varlığımız aslında
—çok eskiden— biliyorduk bunu ama
yine de korkmuştuk yavaştan tutup ellerimizi
(yavaştan tutup ellerimizi bir ölüm bir yerlerden)

alışık değildik, yılgın yıkıktık bu yüzden,
ama biliyorduk savaşmayı, çünkü çok yenilmiştik,
olanca çıkmazları denemiştik hem, sıkılmıştık da
sonra da —aslında çok kötü oluşumuzdandı bu—
onun o insanca sıcaklığını sevdiğimizi söylemiştik

(ama, ama ne tuhaf bir ölümdü, ölürsek)

çıkıp gelmişti —biliyorduk bunu— hem belki
utançlıydık da biraz,
bütün bildiklerimizi, bütün unuttuklarımızı
ettiklerimizin hepsini kocaman bir ay gibi paylaşmalıydık
çoğaltıp bir saksıda beyaz uzun bir karanfili

AĞZI ÖNCE SUYA

Ağzı önce suya değen bir geyik
ilkgüz akşamlarında, (o bildiğim dağlarda)
nasıl da yavuz, gözleri
ışıyan, bir soluktur sevgiye yakın
ve kara çok, acının beklenmedik yerinde

(çağırsan uzak bir yerlerden, yakın ötelere)

ormanı dolduran o,
durgundur, serindir, (kirli akşamlar gelir aklına)
uzun bir süre uğultular ormandan...
o zaman işte ince bir dalın kırılışı vardır
ve giyinişi vardır bütün geyiklerin

(çan, çan, çan! koşuşur kuşlar göklere)

erir ince bir yosun seni,
bir dağı bir dağa (yankılar, inceden)
bir göğü bir yere
çeker kayalara o koca kartallar sanki;
ey hüzün sen, akşamları gelen tanrıça!

SÜRGÜN

Sonsuz bırakılmışlığını biraz da
sürgün olduğu kente taşıyan
(tek kişilik yataklarda bile)
o yabanarısı sokuşlu öfkeyi
boyuna boyuna boyuna yaşayan;
ağacın yeşil olduğu o yıllarda
kurumuş yapraklar gibi yerde
ve kıyısında ırmakların sessiz, soluk
içinin ezik türküsünü çağıran
(var mı? o mu? ey yüce çirkinlik!)
ulaşılmaz bir tutkuya
ve süresiz yalnızlığa yargılı
sabah çiyinden ölgün
gece korkusundan kara!

SAKINCA

Artık yaz. Sıcağından hem, yaz işte
yani hele gelsin dediğimiz o bildiğimiz yazlardan
ki o zaman sakınca yok arıları öldürmekte
arılar... şu bizim her günkü düşmanlarımız yani
hiç yoktan kavgamıza karışan
arılar... şu bizim her günkü düşmanlarımız yani

Siz gelirseniz oralara —dediğim gibi— çok güzel olur
ardınızdan belki çamları getirirsiniz, kokulusundan
savaşırız iyi de olur bileriz öfkemizi sevgide
sevişiriz iyi de olur bileriz gücümüzü sevgide
ölümü deneriz bir de, bıçak sırtında yaşamamızdan.

Hem neden olmasın? alışığız nice yazlardan.

İNER BİR GECE ORAYA

İner bir gece oraya
üşür yalnızlıkla o, çekilir
karanlığa, yani inceden.
(ve koşulardan sonra yorgun
uzatır boynunu gibi öyle)

İy'ce bilmediğimiz bir yerden
yansır bize hüznü onun
ellerini kapar, görmeyiz oysa.
(ve utanmışlıkla daha bir acı
yoğaltır kendini gibi öyle)

Belleyin adını, ey sizler!
üzünç bir anıyla, yürekten
sarılın siz de yalnızlığınıza.

ORDA

Orda sadece yalnızlık ve rüzgâr
var var varsa da yok diye bellerdik
kıraç toprak, başıboş sürüler...
akşamları çılgınca bir kavgaya giderdik
çıkınca kayalara sessizliği bozan
sakallı adamlar gibi dağlarda haydutça
(güzel aşkları bir tülbentte taşıyan)
solgun mavisine sokulan denizlerin
(sık ağaç dalları ve enli bir palmiye-
den kurulu hüzün evinde)
güneşe karşı kudurgan öfkesini koşturan
ey yanılgı, ey sahipsizlik,
ey akşamla dönen sürüler, orda!

SICAK, ÖLÜ TEMMUZ

Sessizce uzanırdı yere o
ayışığı vurunca inceden
unutulmuşluğun yorgun saatlerinde

yüzer gibiydi uykularda daha çok
sıcak, yitip giden ölü temmuzda.

(ay solardı o zaman gizlice
hiçbir şeye satılan ay!

bizce bir delilikti o çoktaaan
hiç anılmaz, sorulmaz...
ama çıkar gelir bir gün)

BİRİ

Ağzını ağzını ağzını açar da
susar çok sayıda, (ey sessizlik!)
uzak bir göğün altında
var denemez, hüzünlü gülüşüyle;
onun ağacı geniş,
bir şeyi eksik, ama ne?
hem daha da eksilir ondaki
bir havaysa yok, bir tatsa bozulmuş...
kendine tutsak belki
bunca insan içinde
yalnız bırakmamak için onu
(soğuk, karanlık ve sessiz)

KARANLIK

ayın ışığı söndü
kararan gecemize doğru aşksız
bir o vardı, içine girip oturduğumuz
rahat bir ev gibi

anamın evine gitmem daha
bir havuza taş atıp oynamak için
eylülse yağmurlarda ıslanmak
için. Gecemizi bombalayan
ateşböceklerini sevmem daha

bir ağaç şarkı söylerse
kanayan yaramızdır bizim
uzun, sessiz, ama içten
ve üşürüz, eski saatlerde
"hangisi? yok canım? öyle mi?"
deriz. Karanlığa açık penceremizden
gelip bir geçen olursa

kentin bir yerinde şimdi
birtakım haritalar çizerler
birtakım adamlar
çocuklar oynar ötelerde
körebe ya da saklambaç
karanlığa şimdiden alışırlar

ONA DENİZLERDEN

Ona denizlerden söz eden oldu, balıklığı bundan,
şarkılara giriyor şimdi şiirlerden çıktıkça;
bir yanını sevdim bırakmam öldürseler,— ve öyle
bir günde en çok duyduğum şeyi söylerim ona :
—Bugün yorgunum, eskiyim.

(Hani balıkçıların orada, şöyle, sulanmış balıklar
kokar ya, öyle)

Bir gün gelirseniz
hangi saatte olursa, bakır cezveyi sürerim ocağa;
üç el oynarız bilmediğim oyunlardan, yenilirim.
Artık ne desem denizliği tutar mavi, şarkılarda,
en çok da marmara/en çok da bir yıkıntıya doğru.

yorsam oyunlarla
biliyorum, yosunlar nasıl yosunsa, balıklar nasıl balıksa. Sizin denizleriniz nasıl derinse.
Sizin kayanız sizin dalganız ve ötesi ağaçlık.
Bir daha öteden siz çıkar gelirsiniz

hava güneşli olsun olmasın
çingeneler çadırlarını toplayıp gitmeden daha
ve yolcular yola düşmeden,
bulunmuş bir çocuğu sevmeden daha.

çayları demleyen, bardakları yıkayan
(ki nasılsa bir yanlışlıkla)
günün yorgunluğunu bir kıyıya çıkarıp koyan.
Gece, ey nasıl bir yanlışlıkla gece!
Ona denizlerden ona balıklardan ona
yavaşça bir sestir söyler:
—Bugün yorgunum, eskiyim.

KANGÜLÜ

Yönelir geniş vakitlere, çağlardan
susar, kocaman bir gövdeyle

yüce dağların oralarda, uzak alanlarda
(ve ince hüzünlerin dolduğu evlerde)
açar bir yeni çiçek, kandan.

Bir yanı başka öyle, şaşkındır,
gelir, oturur bir köşeye,
adımları duyulmaz, sezilir yalnızca

ve başlar öldürülerin korkuncu, usuldan.

ORMAN

Sürgün bir kral gibi girdim senin ormanına
kuşların çığlık çığlığa kaçıştığı
yellerin atları kamçılayıp durduğu soğuk ve üzüntülü.
Nerde onlar şimdi eskiden yaşarmış
Bir geldi mi gelirmiş aşk onlarla
Her yaprakta bir çiy bulunurmuş o zamanlar öyle derler
Şimdi bulunmaz o kaçışlar geyiklerde öyleymiş
Ben kral değilmişim daha büyümemişti senin ormanın da belki
şimdi uzak silahları boşalttığım
daha gelinmez karanlıkta orda derinde duran
ucu ağulu kargılarla
yaralar açtığım göğsünde orman.

Oralarda çok yorgun uzanır gibi senin insansız ormanına
ıslak ve serin, güneşin ulaşamadığı
ağaçlar bilmediğim adlarını boyuna konuşan benimle.
Kuytu serin köşelerin konuğu o sevgili tavşan
Sonsuz kaçışların içinde ürkek
Bir unutmuşluğu öyküleyen o yoğun ormanda
Kaçıp kalabalıklardan yüce insansızlığa doğru ve Tanrıya
Üstelik bir tüfek atımı yakın
Yasaklanmamıştır daha ucunda ölüm yoktur ormanın belki
şimdi bir ağaca atımı bağladığım
bir avcıyım ben karanlıkları avlayan
çok yabanıl aşklarla
yaralar açtığım göğsünde orman.

EĞRİ BIÇAK KAN VE ÖLÜM

O kadının alnına vuran güneşli aydınlık ilk ve önemli
büyük yitiklerin sabahında darağaçları duran meydan
okşamasız yumuşak kadifelerin, ellere ellere değen kadifelerin
ak ile kara'nın bir büyük şölen öncesi haliyle
gelip kapıma konduğu zaman o koca kartallar örneği
koca pençeleri ile etlerimi parçalayıp yutan
(biş diş sarımsak kokusu çiy düşmüş bahçenin en güzel yerinde. Gel de sevme, su çam dallarının diken diken
şu akasyaların birlikte büyüdüğü şu kuşun öttüğü şu çocuğun
anasını çağırdığı, şu avratotunun, şu ısırganın yeşil yeşil
baktığı tarlayı.)

O kadının alnına vuran güneşli aydınlık ilk ve önemli
büyük yitikler sabahı insana darağaçlarını sevdiren
yaşamanın en uygunsuz yerinde yalanlarla gerçekle döğüşle
önce ile sonra'nın yanık kadın bedeni kokusu duyuran
gelip gelip en güçlü çağrısıyla nisanlarda gibi
sevdim seni diyen öldürdüm seni diyen korkunç ve güzel diyen
(balıkçılın sulardaki gölgesi vurdu mu güneşten güneşten
derenin içine. Hem mavi hem kirlikumrengi ve yeşili, durgun
pis birikintisinde suyun ve içindeki küçük kurbağaların
yüzgeçli ve solunumlu bedeni, ıslak ıslak kadın saçlarına benzer
o suyosunları.)

O kadının alnına vuran güneşli aydınlık ilk ve önemli
büyük yitikler sabahını bulup bulup bir köşede yitirten
buzlu camları, çilli insan yüzlerini, kara sırtlarını kedilerin
bir ile iki halini rakamların kâğıtlarda duruşunu harflerin
gelip gelip karanfil kokan o terli kadın kokan yeli
ve büyük yitikler sabahı insana darağaçlarını sevdiren.

ÇEMBER

Nasıl olsa bir gün eriye eriye tükenecek güneş,
nasıl olsa düşeceksiniz bir kaldırıma, severken
ya koklarken bir çiçeği, bir mektubu okurken ya da
bir parkta güneşlenirken, çocukların oynaştığı bir sıra
(sevgi, o yabanıl dağ geyiği, kaçar durur sizden)
akşam çökerken, boğuk bir sıkıntıyla kente
o alışılmış sicim yağmurlar yağarken
(soluk, kararsız bir göğün altında, bir başınıza öyle)
adımlarınız gider ya gitmez, sigaranız ağzınızda
merhaba diyensiz, tükenmişliğinizi sonuna değin yaşarken
siz var mısınız bu kentin pis havasında (bilmezken)
sokak kedilerinin, o hüzün şarkılarının yanında
nasıl olsa bir gün olacak bu, kaçamazsınız
(siz kendiniz misiniz gerçekten? onu da düşünmelisiniz)

.../...

meyhanelere girseniz sıkıntıyla, kavgalarınız olsa
nedensiz ve korkunç. Tutup güvercinleri okşasanız
ya da yolsanız tüylerini martıların ve onların
gümüş saplı kara bir bıçağı öfkeyle sallasanız havaya
tükeneceksiniz yine de. Bu korkunç sorunun karşılığı yok
savaşlardan yenilmiş çıkacaksınız, yitik hep yitik
neyiniz varsa, acının bilinmedik köşelerinde ta derinde
yitik hep yitik. Boyuna bu. Varlaştırmaz sizi hiçbir şey
akşamın yüreğe ağır basan o yılgın gelişinde
isteklerin bilinmezliğinde, adım başı değişen, adım başı
kararsız. Hangi soruya karşılık olacak? bilinmezken
kalmanın neyi değiştireceği, gitmenin neyi eksilteceği
neye yok desek, neyi çarmıha gersek, neye tapsak
diye düşünseniz bile. Düşünmek olur bu önce, ama sonra?
ama sonra sıkıntılarınızın kışı başlar yine de
çevrenizde ateşten bir çember gibi darala darala
çevrenizde ateşten bir çember gibi darala darala

İÇİNDEKİLER

UZUN ATLAR DENİZİ

1

Ey Korkuda Yüce Ece, 11
O Beyaz Bir Gül Ağacıdır Şimdi, 12
Bir Eski Korsan O Sularda, 14
Kral, 15
Geceye Varıp Söylemeli, 16
Sonra da Sabah Oluyor Soluk Mavi Bir Gökle, 17
Karanfilsizlikten, 18

2

Anı, 21
Uzun Boyunlu Kuğular, 22
Akşamın Suları Serçeli, 23
Dayıma Benzer Adam, 24
Baba, 25

3

Ama Pis Çamurlu Sular Koca Irmakta, 29
Kara, 30
Sanı, 31
O Meyhaneler Yalnızlık, 32
Kedi, 33
Ülke, 34

4

Bir Cezayir Afrikalarda, 36

5

Kara Gecenin Konuğu Başka Kara, 39
Zaman İçinde Atlar, 40
Uzun Atlar Denizi, 42
Atkestaneleri Bilmediğim Bir Ağaç, 44

6

Albatros, 47

SIRTIMIZDA KIZGIN GÜNEŞ

Çöl, 53
Kent, 54
Ölümü, 55
Ay Yılı, 56
Yornusuz Cuma, 57
Bir Ölüm Bir Yerlerden, 58
Ağzı Önce Suya, 60
Sürgün, 62
Sakınca, 63
İner Bir Gece Oraya, 64
Orda, 65
Sıcak, Ölü Temmuz, 66
Biri, 67
Karanlık, 68
Ona Denizlerden, 69
Kangülü, 71
Orman, 72
Eğri Bıçak Kan ve Ölüm, 74
Çember, 76

Uzun Ateşler Denizi, Ali Püsküllüoğlu'nun şiirinde mutlu bir dönüm noktasıdır.

MUZAFFER UYGUNER

Püsküllüoğlu, aradığı şiiri şimdi kesin olarak bulmuştur diyebiliriz. "Bir Eski Korsan O Sularda", "Ama Pis Çamurlu Sular Kara Irmakta", "Baba", "O Meyhaneler Yalnızlık", "Kedi", "Ülke" şiirlerinin bulunduğu kitap, değerli bir kitaptır.

BEHÇET NECATİGİL

Püsküllüoğlu'nun şiirleri ince, soluk, minyatür benzeri şiirler.

GÜVEN TURAN

Kapak Düzeni: Sait Maden - Kapak Deseni: Nezih Danyal

BASIM-AHİR ÇEŞİT 3002494NK